

USA: FLORIDA

ST AUGUSTINE, THÀNH PHỐ CỔ NHẤT HOA KỲ, MƯƠI ĐIỀU...

Nguyễn Xuân Quang.

Trong chương trình đi thăm viếng hết các tiểu bang Hoa Kỳ lần này chúng tôi đi thăm một số tiểu bang miền Nam còn lại chưa đi. Chúng tôi chọn vào mùa lễ, mùa vui tươi đẹp nhất trong năm, nhất là ở các vùng này, là nơi với đầy lịch sử, truyền thống Hoa Kỳ.

1. Tổng Quát.

St. Augustine là một tỉnh thuộc Quận St Johns cách 40 dặm Anh về phía nam thành phố Jacksonville, nằm trên bờ Đại Tây Dương, Đông Bắc Florida. Thành lập năm 1565 bởi người Tây Ban Nha. Đây là một định cư liên tục của người Âu châu tại đất Hoa Kỳ cho tới ngày nay. St Augustine được coi là thành phố lâu đời nhất ở Hoa Kỳ.

Quận St Johns ở Florida, nơi có tỉnh St Augustine.

Đề đốc Pedro Menéndez de Avilés (sau là thống đốc đầu tiên của Florida) đặt tên vùng này là St Augustine vì ông nhìn thấy đất liền Florida vào dịp lễ Thánh Augustine. Tỉnh này đã là thủ đô của Florida Tây Ban Nha hơn 200 năm, sau đó là thủ đô của Đông Florida của Anh Quốc.

Khi thuộc về tay Hoa Kỳ St Augustine là miền Duyên Hải Đầu Tiên thuộc vùng phố thị Jacksonville.

Từ thế kỷ 19 nhờ các nét lịch sử đặc biệt và có một văn hóa pha trộn châu Âu, Thổ Dân Mỹ châu và Phi châu nên St Augustine trở thành một địa điểm thu hút khách du lịch.

2. Địa Lý và Khí Hậu.

St. Augustine nằm trong vịnh Sông Mantanzas có khí hậu ẩm cận-nhiệt đới, phần lớn nắng ấm nhưng khô ráo nhất về mùa đông. Đây là mùa lý tưởng để viếng thăm St Augustine vì thế chúng tôi chọn thăm St Augustine vào mùa lễ này.

3. Dân Số

Theo thống kê năm 2020 tỉnh có 14.329 người.

Lợi tức trung bình hàng năm tính theo đầu người là \$33.060. Có 17.0% dân sống dưới tầm mức tiêu chuẩn nghèo túng.

4. Vài Dòng Về Thổ Dân Bản Địa.

Một trong những điểm tôi chú ý nhiều khi đi vòng quanh Hoa Kỳ là các thổ dân Mỹ châu vì họ là ‘đồng bào vũ trụ’ của người Việt Mặt Trời chủng Vũ Trụ. Họ có văn hóa tương đồng với văn hóa Chim-Rắn, Tiên Rồng Việt Nam. Nếu trời cho tôi sống lâu đủ có thời giờ tôi sẽ viết về Thổ Dân Mỹ Châu bằng tâm tình của một người Việt (hiện nay còn vài tác phẩm đang cần phải hoàn tất trước). Truyền thuyết, cổ sử thổ dân Mỹ châu cũng như của Việt Nam hiện nay còn nhiều điểm sai lệch.

*Các tộc Thổ Dân ở Florida vào thời năm 1565, có nhiều tộc hiện nay đã tuyệt chủng.
(ảnh của tác giả).*

Khảo cổ học cho thấy người Timucua đã ở từ vùng Trung Florida tới Tây Nam Georgia vào khoảng 2.400 Trước Dương Lịch.

Người Timucua thoạt đầu sống bằng lượm hái về sau bằng săn bắn, đánh cá, trồng trọt.

Tổng quát như đã biết các thổ dân Mỹ châu đến từ Đông Nam Á họ có văn hóa tương đồng với văn hóa Hồng Lạc Chim-Rắn, Tiên Rồng Việt Nam. Cũng giống như các sắc dân khác ở Bắc Mỹ, họ thuộc chủng Da Đỏ Oklahoma (Okla là ocre, đất đỏ, -homa, người) [Người Mặt Trời (People of The Sun), Con Cháu Ánh Sáng (Children of Light), Người Cửa Bình Minh (People of the Dawn) tương ứng với Người Đỏ Xích Quỷ, Người Việt Mặt Trời Thái Dương Hồng Lạc.

Họ theo thần giáo trong đó chính là thờ mặt trời, mặt trăng, vũ trụ và các thần linh khác, thấy rõ qua truyền thống, văn hóa, của họ.

Vấn tất xin nêu ra một vài điểm chính để minh chứng.

.Người Timucua sống trong các nhà lá kè (palm) hình trụ tròn mái vòm nón.

Nhà của thổ dân Timucua (ảnh của tác giả).

Nhà giống lều du mục ger (yurt) của người Mông Cổ:

Lều du mục vũ trụ ger (yurt).

Như đã biết lẽo ger mang trọn vẹn ý nghĩa vũ trụ tạo sinh của vũ trụ giáo (xem bài Mông Cổ Mười Điều...).

Nhà ở sắp đặt theo vòng tròn bao quanh nhà làng (longhouse) ở trung tâm.

Làng và nhà Timucua (ảnh của tác giả).

Bên ngoài có vòng rào phòng thủ bằng các cọc thân cây (giống lũy tre xanh của làng Việt Nam). Nhìn tổng quát một ngôi làng mang hình ảnh một mạn-đà-la (mandala) tròn sau này của vũ trụ giáo, thấy nhiều ở mặt trống đồng Đông Sơn hay trong Phật giáo, nhất là Phật giáo La Ma Tây Tạng.

Hình ảnh vũ trụ tạo sinh, vũ trụ giáo và mandala vũ trụ này thấy rõ qua pháo đài bằng tranh đầu tiên của Tây Ban Nha làm theo nhà làng Timucua:

Diễn đạt nghệ thuật của pháo đài Tây Ban Nha đầu tiên của Albert Manucy (ảnh của tác giả).

.Cũng giống các tộc thờ mặt trời khác như người Lạc Việt Lục Địa (thời Hùng Vương) và Lạc Việt Hải Đảo (Nam Đảo) xâm mình, tóc cột thành búi trên chỏm đầu và trang trí với lông chim (giống người chim-mặt trời trên trống đồng Đông Sơn).

.Khi chết chôn trong các gò cát cùng với các vật tùy táng và báu vật để dùng cho cuộc đời sau khi chết. Những người chết thời sau cũng chôn chung vào gò này, nên về sau gò trở thành một đồng lớn có hình vòm bán cầu.

Gò đồng mai táng vòm vũ trụ nằm ngoài vòng rào làng, thân nhân và dân làng đứng bao quanh dự tang lễ và cầu nguyện (ảnh của tác giả).

Ta thấy người Timucua cũng giống các Tộc Xây Gò Đồng (Mound Builders), giống Việt Nam với các Gò Đồng Đa, Đồng Lã, Đồng Anh, Đồng Hoa. Các kiến trúc thờ phượng mái vòm mai táng biểu tượng cho vũ trụ thấy rõ trong các tín ngưỡng theo vũ trụ tạo sinh, vũ trụ giáo sau này như Tháp Phật giáo (stupa) nguyên thủy, các giáo đường Ấn giáo, Thiên Chúa giáo, Hồi giáo. Các lăng mộ của vua chúa Đại Hàn và còn thấy qua các mộ thường dân Đại Hàn ngày nay... Người Timucua là con vũ trụ, tiểu vũ trụ sinh ra từ đại vũ trụ, sống trong nhà vòm vũ trụ khi chết lại trở về gò đồng vòm vũ trụ (sau này trong các tôn giáo lớn người chết trở về đất vĩnh hằng của các giáo chủ).

Gò đồng mai táng Timucua mang hình ảnh của một tháp mai táng Phật giáo nguyên sơ cổ nhất:

Tháp Tro Phật ở Vaisālī có phần vòm phía trên được phục dựng lại (ảnh của tác giả).

(xem Hành Hương Đất Phật).

Họ là Người Mặt Trời thấy rõ qua hình xăm mặt trời trên vai thủ lĩnh lừng danh Osceola của Timucua:

Lãnh tụ Osceola dũng mãnh của Timucua, xăm hình mặt trời ở vai phải (bên phải là phía dương, mặt trời) và trang trí lông chim trên đầu (mảnh cầm có một khuôn mặt biểu tượng mặt trời) (ảnh của tác giả).

Khi người Âu châu tới Florida, người Timuca chiếm một vùng rộng lớn ở Florida, dân số khoảng 200.000 nhưng tới năm 1.800 dân số chỉ còn một số ít sống sót sau những trận dịch bệnh sởi, đậu mùa, giang mai do người Âu châu mang đến và sau các cuộc tàn sát của thực dân Âu châu. Số người này xấp nhập vào các tộc khác như Seminole và Muscogee Creek.

Khi người Tây Ban Nha tới vào năm 1565, Pedro Menéndez de Avilés gặp tù trưởng làng Seloy, ở vùng mà ngày nay là Công Viên Giếng Trường Xuân (Fountain of Youth Park) rất thân thiện. Ông ta cho nhóm thuộc địa Menendez định cư tại làng mình. Menendez dùng nhà làng (*cacique*) Seloy làm thành nhà hội và pháo đài Tây Ban Nha đầu tiên.

Khi St Augustine thuộc về tay Hoa Kỳ, di dân Âu châu tới St Augustine chiếm đất của thổ dân, đẩy họ vào các vùng định cư nên đã xảy nhiều trận đụng độ với các tộc địa phương. Trong đó có những trận chiến đẫm máu gọi là Seminole War.

Thủ lĩnh lừng danh của thổ dân Timucua là Osceola bị bắt dưới lá cờ đình chiến (sự lừa gạt này là một ô nhục trong lịch sử chiến tranh Hoa Kỳ) và bị giam tại Pháo Đài Castillo de San Marcos (sau này là Pháo đài Marion, gọi theo tên Đại tướng Francis Marion, người chiến đấu trong thời Cách Mạng Hoa Kỳ năm 1830).

5. Một Chút Lịch Sử Từ Thời Thuộc Địa.

Vào thuở các cường quốc Âu châu như Tây Ban Nha, Pháp, Anh, Bồ Đào Nha, Hòa Lan đua nhau đi tìm thuộc địa, Tây Ban Nha, Pháp, Anh đánh nhau để giành kiểm soát Tân Thế Giới (đầu thế kỷ 15).

-Vương Triều Tây Ban Nha (1565–1763).

Người Âu châu đầu tiên khám phá thấy miền duyên hải Florida là Juan Ponce de León (1513) (ông là Thống đốc Puerto Rico), chính ông đặt tên miền này là “La Florida” (‘Vùng Đất Muôn Hoa’) và xí đất này cho Vương Triều Tây Ban Nha.

Người sáng lập ra St Augustine, như đã nói ở trên là Pedro Menéndez de Avilés (1565).

Father Francisco López de Mendoza Grajales, giáo sĩ viễn chinh, làm lễ Tạ Ơn Thanksgiving đầu tiên tại làng Seloy.

-Vương Quốc Anh (1763–1784).

Hòa ước Paris năm 1763 ký giữa Anh với Pháp và Tây Ban Nha sau một trận chiến 7 năm, (Tây Ban Nha nhượng Florida cho Anh quốc để đổi lấy Havana, Cuba và Manila, Phi Luật Tân. Phần lớn dân thuộc địa theo Tây Ban Nha rời St Augustine tới Cuba. Florida trở thành thuộc địa thứ 14 và 15 của Anh ở Bắc Mỹ. St Augustine trở thành nơi ẩn náu của giới Trung Thành (Loyalists) trong Chiến Tranh Cách Mạng Hoa Kỳ.

-Tân Tây Ban Nha (1784–1821).

Hòa ước Paris năm 1783 thừa nhận 13 Thuộc Địa là của Hoa Kỳ, Florida được trả lại cho Tây Ban Nha và Bahamas được trả lại cho Anh Quốc. Giai đoạn trở lại này được gọi là Tân Tây Ban Nha. Các cư dân theo Tây Ban Nha lại trở về St Augustine (vì thế văn hóa Cuba đã ảnh hưởng lớn ở St Augustine từ xa xưa).

– Hoa Kỳ (1821–1861).

Theo Hòa Ước Adams–Onís, Tây Ban Nha được xóa \$5 triệu tiền nợ khi trao Đông Florida cho Hoa Kỳ và từ bỏ mọi quyền lợi ở Tây Florida và Quận Oregon.

Tây và Đông Florida thống nhất và Tallahassee trở thành thủ đô mới của toàn thể Florida.

Năm 1845 lãnh địa Florida được thừa nhận thành tiểu bang Florida.

-Liên Minh Nam Bang Hoa Kỳ (Confederate) (1861–1862).

Cũng như toàn bang Florida St Augustine theo Liên Minh Nam Bang Hoa Kỳ chống lại việc bãi bỏ nô lệ.

– Hoa Kỳ (1821–Hiện Nay).

Biến cố lịch sử chính làm thay đổi Florida trong đó có St Augustine là Nội Chiến Hoa Kỳ (*American Civil War*) 12 tháng 4 năm 1861 – 9 tháng 5 năm 1865, là một cuộc chiến giữa Liên Bang Thống Nhất (Union) miền Bắc với Liên Minh Nam Bang.

Sau Nội Chiến kinh tế Florida suy sụp vì không còn nô lệ dùng trong nông nghiệp và bắt đầu kỹ nghệ hóa.

Một kỹ nghệ gia tên tuổi là Henry Flagler đã làm thay đổi hẳn St Augustine. Ông là nhà đại tư bản dầu hỏa (ông là đồng sáng lập viên cùng với John D. Rockefeller của Công Ty Dầu Hỏa Standard), một kẻ tiên phong trong ngành hỏa xa... ông đã xây dựng hệ thống khách sạn huy hoàng và các phương tiện giao thông cho St Augustine và cả Florida.

6. Phong Trào Nhân Quyền.

Cũng giống như ở các tiểu bang Miền Nam phong trào đòi nhân quyền ở St Augustine bùng phát mạnh sau khi Tối Cao Pháp Viện Hoa Kỳ tuyên phán sự phân chủng màu da ở trường học là vi hiến. Người Mỹ gốc châu Phi đòi bình đẳng ở các diện khác như ở chỗ ăn uống, nhà vệ sinh, trong các phương tiện giao thông, việc làm.... Nhiều va chạm giữa dân da màu với cảnh sát, người da trắng nhất là với nhóm KKK (Ku Klux Klan). Đặc biệt St Augustine là nơi duy nhất ở Florida mục sư Martin Luther King bị bắt giữ.

Phong trào này là yếu tố chính giúp Quốc Hội Hoa Kỳ thông qua Civil Rights Act năm 1964.

7. Những Nơi Cần Viếng Thăm.

St Augustine là một tỉnh du lịch chu đáo vào bậc nhất. Khắp các hang cùng ngõ hẻm đều có các cơ sở, quầy quảng bá và phục vụ du khách. Có hệ thống xe trolley 'con cóc' nhảy lên nhảy xuống đi quanh thành phố rất tiện dụng. Trước hết hãy dùng xe đi một vòng thành phố với lời giải thích hướng dẫn của tài công rồi sau đó chọn viếng thăm nơi mình thích.

+ **Trung Tâm Thông Tin Du Khách** (Visitor Information Center, VIC).

Đây là chỗ nên tới đầu tiên để có những khái niệm về lịch sử, văn hóa, thông tin về St Augustine.

Đặc biệt ở khuôn viên bên ngoài có hai dấu mốc địa danh: trái cầu trụ mốc Cây Số Zero của con Đường Mòn Cổ Tây Ban Nha (Old Spanish Trail Zero Milestone marker) khởi đầu đi từ St Augustine tới San Diego, Calofornia.

Trái cầu trụ mốc Cây Số Zero của con Đường Mòn Cổ Tây Ban Nha (quả cầu mang hình ảnh con số zero) (ảnh của tác giả).

và dấu mốc thứ hai là giếng nước của Aviles, Tây Ban Nha, thành phố chị em với St Augustine, tặg. Giếng là phó bản của giếng Fuentes de los Caños de San Francisco điển đặt sáu khuôn mặt phun nước ra từ miệng:

(ảnh của tác giả).

Sau khi viếng thăm Trung Tâm Thông Tin Du Khách ta đi tiếp một vài địa điểm cần viếng thăm khác.

+ Bảo Tàng Viện Lịch Sử.

Tại đây ta có tất cả các chi tiết về lịch sử St Augustine.

+ Công Viên Khảo Cổ Học Giếng Trường Xuân (Fountain of Youth Archeological Park).

Công viên này được nghe nói tới nhiều nhất. Đây là một công viên chủ đề (theme park) của tư nhân nhưng làm trên một di chỉ khảo cổ học là ngôi làng Seloy của thổ dân Timucua nơi Menendez đặt chân và lưu trú đầu tiên khi đặt chân lên St Augustine.

Điểm chính yếu nhất của công viên là ngôi nhà Suối Trường Xuân, rồi tới khu khảo cổ học ngôi làng Seloy...

-Nhà Suối Ponce de Leon (The Spring House at Ponce de Leon's Fountain of Youth Archaeological Park).

(ảnh của tác giả).

Nhà xây bằng kiến trúc vôi vò sò trên 60 năm tuổi, làm phủ trên con suối nguyên thủy đã được ghi trong tài liệu của Tây Ban Nha thế kỷ 17.

Mạch nước suối trong nhà (ảnh của tác giả).

Suối đã có khách viếng thăm từ năm 1868. Đây là chủ điểm của kinh nghiệm của Juan Ponce de Leon tại công viên này. Con suối có nguồn ngầm dưới đất từ Bắc Florida. Nước có chứa hơn 30 khoáng chất và là nơi bồi dưỡng cho con tàu của Ponce de Leon khi cập bờ Florida hơn 500 năm trước đây.

Theo truyền tụng, nước suối giúp trường xuân, trẻ mãi không già, là nguồn hy vọng vĩnh hằng.

Dĩ nhiên có người tin và có người không tin.

Nước suối được đóng chai bán khắp nơi ở St Augustine. Chăm lòng không nổi, tôi cũng uống thử xem sao.

Thú thật uống nước xong thấy khoan khoái đi bộ hết công viên không thấy mệt. Nhưng tối về nằm bên vợ thấy mình... già thêm! Sáng dậy soi gương ở mái tóc còn xanh đen của một 'cụ già' trên tám mươi tuổi bỗng thấy xuất hiện một sợi tóc bạc!

Không biết có phải tại mình uống chưa đủ lượng hay quá liều lượng?

-Khu Khảo Cổ Học Về Ngôi Làng Seloy.

Nói về đời sống của người Timucua như đã nói ở trên.

-Nơi Đổ Bộ Của Ponce de Leon.

Được cho là ở đây nhưng không có bằng chứng vững chắc. Có nhà sử gia cho là ở phía bắc St. Augustine và phía nam Jacksonville.

-Nơi Đổ Bộ của Menendez.

Như đã nói ở trên Menendez đã tới đây được thổ dân ân cần tiếp đón đã dùng ngôi nhà làng của họ làm bản doanh và pháo đài mái lá kè đầu tiên.

....

+ Giáo Xứ Nombre de Dios.

Đây là một phần của giáo phận St Augustine và có lẽ là giáo xứ cổ nhất ở lục địa Hoa Kỳ. Tại đây có Điện Quốc Gia Đức Mẹ Nguồn Sữa (Đức Mẹ Cho Con Bú) (National Shrine of Our Lady of La Leche) cổ nhất trong vùng. Giáo xứ bắt đầu từ ngày 8 tháng 9 khi Pedro Menendez de Aviles đổ bộ lên St Augustine. Fr Francisco López de Mendoza Grajales làm lễ Thanksgiving đầu tiên tại đây.

Giáo sĩ Tây Ban Nha đã thành công cải đạo tù trưởng và con gái của làng Mocama được biết dưới tên là Nombre de Dios.

Đại Thánh Giá.

Làm bằng thép không rỉ để tưởng nhớ Tổng giám mục Casimiro Morcillo của Giáo Phận Công Giáo La Mã ở Madrid.

Tại đây có một bảo tàng viện nhỏ, đặc biệt là có cỗ quan tài của Pedro Menéndez de Avilés (còn xác để ở Aviles, Tây Ban Nha).

Điện Quốc Gia Đức Mẹ Nguồn Sữa (Đức Mẹ Cho Con Bú), (National Shrine of Our Lady of La Leche).

Lòng tôn sùng đưa Đức Mẹ Nguồn Sữa từ Tây Ban Nha tới Hoa Kỳ. Đây là điện thờ Maria đầu tiên ở Mỹ.

(ảnh của tác giả).

Chủ điểm chính là tượng Đức Mẹ Đồng Trinh cho Chúa Jesus bú, pho bản của tượng Đức Mẹ Cho Con Bú của Phillip III ở một nhà thờ tại Tây Ban Nha. Điện thu hút các tín hữu cầu xin được có thai và sinh con được thành công mỹ mãn.

– Phố Cổ

Phố cổ Downtown vẫn giữ nguyên các kiến trúc, trang trí ngày trước, cung cấp đầy đủ các nhu cầu du lịch, mua sắm, giải trí, ăn uống...

Đặc biệt nhất là còn giữ lại hai trụ cổng nguyên thủy ngày xưa...

Cổng thành phố St Augustine xây năm 1808 (ảnh của tác giả).

-Nghĩa Trang Cổ.

St Augustine có hai nghĩa trang cổ nổi tiếng: một của Thiên Chúa giáo là Tolomato và một của Tin Lành là Huguenot. Nghĩa trang Huguenot có từ 1821 (như đã nói ở trên năm 1821 là năm Florida được người Tây Ban Nha trao cho Hoa Kỳ vì thế nghĩa trang này là nghĩa trang của dân Mỹ theo Tin Lành. Trong khi trước năm 1821 người Tây Ban Nha theo Thiên Chúa giáo nên nghĩa trang Tolomato dành cho tín đồ Thiên Chúa giáo).

Đối với tôi nghĩa trang Huguenot đáng nói tới hơn vì có cổng rất đặc biệt.

Nghĩa trang Huguenot còn gọi là Nghĩa Trang Công Cộng ở ngay bên ngoài Cổng Thành Phố. Vào thờ năm 1821 một trận dịch Sốt Vàng (Yellow Fever) xảy ra giết hại nhiều cư dân trong thành phố và họ được chôn tại đây. Ngày nay còn thấy các nấm mồ vô danh ở đây. Tới năm 1884 thì nghĩa trang đóng cửa.

Điều tôi chú ý nhất là biểu tượng trên cổng nghĩa trang. Đối với người khác chẳng chú ý hay không hiểu rõ ý nghĩa biểu tượng nhưng đối với tôi đây là một bằng chứng của sự hiện diện của vũ trụ tạo sinh, vũ trụ giáo, dịch học và chữ nòng nọc vòng tròn-que trong Thiên Chúa giáo.

Cổng nghĩa trang Huguenot (ảnh của tác giả).

Biểu tượng chính của công là chữ nòng nọc vòng tròn-que tam giác nằm

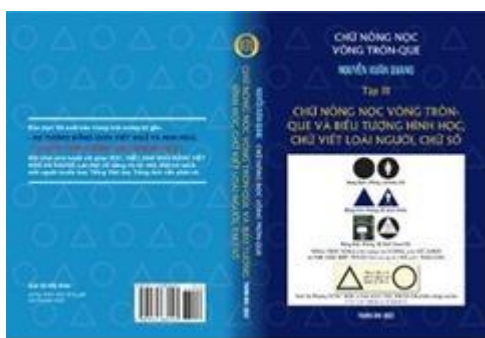
trong vòng tròn . Như đã biết chữ nòng nọc vòng tròn-que tam giác là chữ nọc que bậc ba (do ba nọc que hợp lại) có nghĩa là siêu dương (bộ phận sinh dục nam siêu dương, lửa thái dương, mặt trời thái dương, Càn...). Đối với người Tây phương tam giác có một nghĩa biểu tượng là

god:

Hình tam giác với nghĩa bộ phận sinh dục nam thấy trước mắt hàng ngày ở bảng phòng vệ sinh phái nam.

Vòng tròn là nòng, ở đây mang tính siêu âm Khôn vì đi với tam giác siêu dương Càn.

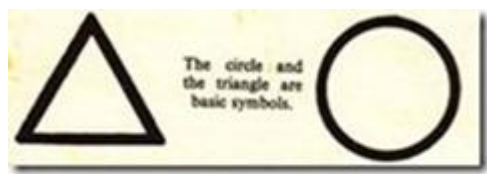
Hình nòng vòng tròn O với nghĩa bộ phận sinh dục nữ thấy trước mắt hàng ngày ở bảng phòng vệ sinh phái nữ. Bảng phòng vệ sinh dùng chung cho nam nữ là tam giác trong vòng tròn. Ý nghĩa chữ tam giác và vòng tròn qua hình bảng phòng vệ sinh tôi đã dùng là hình bìa **Tập III của bộ Chữ Nòng Nọc Vòng Tròn-Que**:

Ý nghĩa Chữ Nòng Nọc Vòng Tròn-Que tam giác và vòng tròn trên Bìa Tập III Chữ Nòng Nọc Vòng Tròn-Que.

Vòng tròn đứng riêng có một nghĩa biểu tượng là hư vô.

Tam giác trong vòng tròn nhìn dưới dạng nhất thể là trụ vũ, thái cực. Nhìn dưới diện lưỡng cực là lưỡng nghi. Người Tây phương theo xã hội phụ quyền cực đoan (siêu dương) coi tam giác là một biểu tượng nọc căn bản bất cặp với vòng tròn nòng O trong cặp lưỡng hợp nòng nọc (âm dương). Vòng tròn và tam giác là hai biểu tượng căn bản.

Vòng tròn và tam giác là hai biểu tượng căn bản (Nguồn: J.E Cirlot, Dictionary of Symbols).

Đây chính là lấy nghĩa nòng nọc (âm dương), Càn Khôn, nguyên lý **căn bản** của vũ trụ tạo sinh, dịch học.

Tam giác đứng riêng có một nghĩa biểu tượng lửa thái dương Càn và vòng tròn đứng riêng có một nghĩa biểu tượng nước thái âm Khôn có Chấn IOO dương thái âm đại diện ở ngành dương.

Hình ngọn núi bên ngoài tam giác-vòng tròn diễn đạt núi tháp Đất lửa thiếu dương Li. Vòm cổng diễn đạt bầu trời Gió Đoài vũ trụ. Ta có tứ tượng (theo Phật giáo là tứ đại, theo Tây phương là Four Great Primary Forces).

.Như vậy vòm cổng diễn đạt trọn vẹn vũ trụ tạo sinh, vũ trụ thuyết của vũ trụ giáo. Người chết chôn trong nghĩa trang này mang trọn ý nghĩa vũ trụ thuyết. Linh hồn họ lại trở về với hư vô, vũ trụ, càn khôn

theo Thiên Chúa là về với

Rõ như dưới ánh sáng mặt trời đây là một bằng chứng của sự hiện diện của vũ trụ tạo sinh, vũ trụ giáo, dịch học và chữ nòng nọc vòng tròn-que trong Thiên Chúa giáo.

-Đại giáo đường Basilica St Augustine. Ở ngay gần phố cổ, xây năm 1565 là nhà thờ Thiên Chúa giáo cổ nhất ở tỉnh này và là giáo khu cổ nhất ở Mỹ.

Bên trong nhà thờ St Augustine (ảnh của tác giả).

Có một điểm thú vị là ngay bên lối vào trong tấm bảng chào đón (welcome) khách thăm viếng viết bằng nhiều tiếng ngoại ngữ trong đó có cả tiếng Việt, nhưng viết sai Hoan Nghênh thành Noan Nghênh:

Hoan Nghênh (ảnh của tác giả).

-Khách sạn Ponce de Leon/ Đại Học Flagler.

Flagler cho xây năm 1887 theo kiểu kiến trúc Phục Hưng Tân Tạo Tây Ban Nha và Moorish.

Tranh vẽ năm 1902.

Tiền sảnh (ảnh của Michelle Nguyễn).

Trần nhà (ảnh của Michelle Nguyễn).

Đây là một trung tâm tĩnh dưỡng mùa đông vàng son của giới thượng lưu Hoa Kỳ một thời.

Ngày nay là Đại Học Cộng Đồng Flagler chuyên về nghệ thuật phóng khoáng, thành lập năm 1968.

Flagler College đang có lễ tốt nghiệp.

-Khách Sạn Alcazar

(tiếng Ả Rập có nghĩa là Lâu Đài).

(ảnh của tác giả).

Cũng do Flagler xây. Lúc đầu là phần giải trí thêm của Khách Sạn Ponce de Leon về sau nới rộng tách ra thành một khách sạn lớn thứ nhì của St Augustine.

Điểm khác biệt giữa khách sạn Alcazar và Ponce de Leon giải trí bên trong và các cờ sở vui chơi bên ngoài.

Tắm là điểm đặc biệt: tắm nóng khô Thổ Nhĩ Kỳ và tắm hơi Nga với xoa bóp. Khách sạn quảng cáo là tắm có lợi ích cho các bệnh thống phong (gout), thấp khớp, bệnh gan, thận, mỗi thần kinh-bấp thịt và phì mập.

Phía sau có sòng bài.

Bây giờ là Bảo Tàng Viện Lightner và Tòa Tỉnh.

Otto Lightner mua lại năm 1947 biến thành bảo tàng viện để trưng bày bộ sưu tập đáng kể của mình về mỹ thuật, Americana.

-Đài Tường Niệm Quốc Gia Castillo de San Marcos.

Như đã nói ở trên vào đầu thế kỷ 15 các cường quốc Âu châu như Tây Ban Nha, Pháp, Anh đánh nhau để giành kiểm soát Tân Thế giới. Khoảng giữa năm 1672 tới 1695, Tây Ban Nha xây pháo đài Castillo de Marcos để phòng thủ St Augustine. Đây là một pháo đài kiên cố chưa bao giờ bị thất thủ.

Một vài hình ảnh:

Một góc pháo đài (ảnh của tác giả).

Quân Tây Ban Nha chống lại quân Pháp (ảnh của tác giả).

Quân Hoa Kỳ diễn tập bắn cà nông phòng thủ tại Tháp Chuông (ăn mặc luộm thuộm thời nội chiến) (ảnh của tác giả).

Thành xây bằng đá trầm tính vỏ sò hén (coquina)

(ảnh của tác giả).

Ngày nay là một địa điểm thu hút khách du lịch.

.....

Dĩ nhiên còn nhiều nơi khác cũng đáng xem nếu có đủ thì giờ.

9. Lễ Hội

Cũng như nhiều nơi khác St Augustine có nhiều lễ hội nhất là vào mùa lễ. Đặc biệt chúng tôi được tham dự:

-Diễn Hành Mùa Giáng Sinh.

mang đầy màu sắc địa phương. Đặc biệt nhất đối với tôi là thấy lại những chiến cụ trong thời chiến tranh Việt Nam ngày trước.

(ảnh của tác giả).

(ảnh của tác giả).

– Đêm Ánh Sáng.

Buổi tối khu phố cổ và ở các công viên trưng bày hội hoa đăng với ca vũ nhạc kịch mang nhiều sắc thái địa phương gọi là Night of Light.

(ảnh của tác giả).

10. Ẩm Thực

Buổi trưa chúng tôi dùng bữa tại nhà hàng Columbia, Gem of Spanish Restaurant, cổ nhất ở St Augustine (116 tuổi) có bến xe con cóc ngay trước cửa tiệm rất tiện.

Đây là tiệm ăn Tây Ban Nha/Cuba đã từng được nhiều giải thưởng ẩm thực. Phần ăn rất lớn, giá phải chăng so với giá một tô phở ở Little Saigon ở Quận cam, Nam Cali.

Ẩm thực St Augustine rất đa dạng gồm các món ăn ‘thực dân’ cũ Âu châu, là chủ nhân ông của St Augustine như Tây Ban Nha, Anh, thức ăn dân bản địa, vùng hải đảo Caribe...

Đồ ăn dân thuộc địa Crackers.

St Augustine là nơi định cư của dân thuộc địa Anh và Mỹ gọi là Florida Crackers. Đây là dân chăn nuôi gia súc ở vùng xa xôi. Thức ăn cổ truyền của họ gồm các món Miền Nam gồm thịt nướng barbeque, tôm, cháo tằm ngô (bắp) (grits), cà chua xanh chiên...

Đồ biển.

Là vùng biển nên Florida có những đồ biển nổi tiếng như:

–**Càng Cua Đá** (Stone crab claws).

Cua đá là loài cua bản địa Florida và chỉ ăn càng thôi. Khi bắt được bẻ lấy càng rồi thả cua xuống biển trở lại. Nhiều con không có càng vẫn sống được. Càng sẽ mọc trở lại. Tuy nhiên một số sẽ chết. Nếu chỉ bẻ lấy một càng thôi con cua có triển vọng sống còn cao hơn.

Cua chỉ được bắt theo cỡ và theo mùa, nếu vi phạm sẽ bị phạt nặng vì thế giá món ăn này hơi đắt.

–**Sò Apalachicola**.

Sò nổi tiếng bắt bằng tay từ vùng hoang dã Apalachicola. Rất tiếc hiện nay cấm ăn vì thu hoạch quá mức sinh sản và vì mực nước vào vịnh quá thấp. Phải đợi tới năm 2025 mới được phép ăn lại.

–**Cháo nghêu Minorcan** (Minorcan clam chowder).

Món biểu tượng của Florida này đến từ dân thuộc địa ở đảo Minorca, Tây Ban Nha tới Florida làm

trong các đồn điền trồng cây chàm indigo.

Khác với loại chowder khác (Manhattan và New England) là nấu với cà chua và với nghêu Cedar Key tiêu biểu của Florida.

–**Tôm Hồng** (Pink shrimp).

Loài tôm này sống ở ven vịnh Florida có màu hồng trông như đã nấu chín. Giá đắt vì thịt tôm ngọt. Tôm hồng được gọi là ‘vàng hồng’ (pink gold).

–**Cá chiên** (Fried grouper sandwich).

Cá grouper là loài cá nhiệt đới ngon thịt. Thường chiên giòn để trên bánh mì với rau diếp, cà chua và sốt tartar.

–**Cá Sấu**

Florida nổi tiếng nhiều cá sấu. Tới Florida không nên tắm ao, hồ, đầm. Vì thế các món thịt cá sấu không hiếm. Ngày nay chỉ được ăn thịt cá sấu trong các trại nuôi.

-Thức ăn hải đảo cận-nhiệt đới.

Dĩ nhiên St Augustine nói riêng và Florida cũng có những món thuần túy, lai hay giao hòa với các món ăn hải đảo Caribe.

1. Cuba.

St Augustine nói riêng và Florida tràn ngập ẩm thực Cuba. Như đã biết Tây Ban Nha từ xưa trao đổi lấy Havana với St Augustine, nên phần lớn dân theo Tây Ban Nha bỏ St Augustine tới Cuba. Sau đó tới thời Tân Tây Ban Nha, họ lại từ Cuba trở về St Augustine vì thế ẩm thực Cuba, lai hay giao hòa với ẩm thực Cuba tràn ngập St Augustine.

Sau đây là một vài món nổi tiếng:

-Sandwich Cuba.

Sandwich Cuban làm với bánh mì pan Cubano làm với mỡ heo thay vì bơ khiến bánh mì giòn. Bánh mì kẹp heo quay, ham, cheese Thụy Sĩ, đồ chua và mù tạt. Sau đó rưới bơ và nướng trong lò ép.

Có thể kẹp với nhiều loại thịt, cá và hải sản khác.

Loại nổi tiếng gọi là Pan con minuta thường làm với filet cá snapper.

Ở tiệm Columbia trưa nay tôi gọi món bánh mì kẹp cá Cuba này. Tuyệt vời.

-Hamburger Cuba (Frita Cubana).

Làm với bánh mì giòn, thịt ướp gia vị với ớt paprika, cumin và tiêu, hành.

-Bánh ổi (Guava pastelito).

Là một loại bánh nổi tiếng của Cuba. Cần phân biệt bánh Cuba hình tam giác còn bánh Puerto Rico hình chữ nhật.

2. Bahamas.

Ốc tù và (conch) chiên giòn.

3. Các Hải Đảo Caribe khác.

Bánh rượu Rum.

Bánh chanh (Key lime).

Ngoài ra Florida còn có bánh Cam Chua (Sour orange pie) làm với hai loại cam chua: Seville và calamondin. Loại Seville do người Tây Ban Nha mang từ Seville tới Florida trong khi loại calamondin đến từ Đông Nam Á. Calamondin Philippine gọi là calamansi và là gia liệu tiêu biểu của ẩm thực Philippines.

Kết Luận

St Augustine là thành phố cổ nhất Hoa Kỳ. Ngoài những thú vui du lịch, nghỉ dưỡng chúng ta còn học được nhiều bài học lịch sử về thổ dân bản địa, về lúc khai quốc Hoa Kỳ, nội chiến, nhân quyền, giải phóng nô lệ... và thưởng thức các món ăn tuyệt vời của tiểu bang Muôn Hoa.

Nguyễn Xuân Quang

Nguồn: <https://bacsinguyenxuanquang.wordpress.com/2023/12/15/usa-florida-st-augustine-thnh-pho-co-nhat-hoa-ky-muoi-dieu/>

www.vietnamvanhien.org

An Lạc & Tự Chủ

VIỆT NAM VĂN HIẾN

www.vietnamvanhien.info

TỦ SÁCH VĂN HIẾN VỚI HƠN 9200 TÁC PHẨM